

Ianledning av Terbovens förordning om civil untagelsestilstand den 2. august, skriver Göteborgs handels- och sjöfarts-tidning den 5. august följande leder (Side 8.):

LANDET SOM MIBT SIN LAG.

Sedan lördagen är Norge ett land utan lag. Den dagen kungjordes at rikskommissarien kan lägga hela landet eller delar därav under "civilt undantagstillstånd". Därmed följer att norska lagar och bestämmelser sätts ur kraft och att rättsskipningen lägges i händerna på ockupationsmaktens militär och polis. Ståndsriätten, det brutala av alla rättsmedel, träder i stället för andra domstolar så snart det gäller mål, där straffet blir minst tio års tugthus. Därjämte kan den inför ståndsriätt tilltalade dömas till egendomens förlust. Varje faldom går omedelbart i verkställighet.

Om anledningen till denna skärpning av den tyska maktutövningen heter det i förordningen:

"På grund av den senare tidens händelser har utvecklingen av den uterikespolitiska situationen och av det pågående kriget kommit in i ett aven för Norge avgerande skele. För att på det uterikespolitiska området under alla förhållanden effektivt kunna möta utomordentliga händelser, vilka beröra det offentliga livet i Norge, förordnas härmed som följer".

Vilka "händelser av uselvärlig art", som den tyska ockupationsmakten har i tankarna och som den fruktar till den grad att den sett sig nödsåkad frigöra sig från lagens alla hämnande band, veta vi icke. Ungefär samtidigt som underrättelsen om undantagstillståndet kom meddelades att en stor "invasionsmanöver" pågick i västra Norge under tiden 30 juli - 2 augusti. Tusentals människor hade evakuerats från sina hem och förts inåt i landet. Det var en generalrepetition: man ville utröna huru snabbt befolkningen skulle kunna föras undan i händelse av ett angrepp utifrån. I "Fritt Folk", som bekänner sig länge ha varit av den uppfattningen att tyskarna varit alltför fördragsamma i Norge, antydes ett liknande sammanhang: "Norge har ånyo kommit nära krigshändelserna - det visar bl. a. det engelsk-bolsjevikiska angreppet på Kirkenes - och det är därför, icke minst i det norska folkets interesse, nödvändigt att seja för att fienden icke får hjälp av dåraktiga och vilseledda norrmän eller besoldade fiendliga agenter".

Tillsynidare har förordningen stannat på papperet. Undantagstillstånd har ännu icke proklamerats för någon del av landet, men det förklaras att befogenheten kommer att tagas i bruk vid minsta anledning. Det är icke längre norsk lag, som gäller i landet. Det är en frammande erzes skräckfyllda godtycke. Så stark som missnöjet jaser i landet måste man befara att det inte kommer att stanna vid blotta hotet. Förhållandena i de många arbetslagren äro icke godartade och i de sparsamma meddelandena, som komma över gränsen, talas om "en oroväckande utveckling i vissa landdelar".

Just nu äro myndigheterna sysselsatta med att lägga beslag på alla radionapparater. Det skall bli tyst och mörkt i broderlandet. Åtgärden är måhända mindre föranlett av nyhetsförmedlingen från utlandet än av den hemlighetsfulla frihetssändaren, vars fosterländska förkunnelse varit en vederkvikelse för det förtryckta folket.

Till dessa hemsökelse, sallar sig en allt kambarare livemedelsbrist. Kjøttet är sedan länge borta ur marknaden. Nu berättas, att man t. o. m. i västlandets städer måste stå i kø för att få köpa fisk. Läget går från ont till värre och det hjälper icke stort att Quislingbladet skranar om att det dock är långt bättre än under världskriget. "Ingen makt i världen kan försätta oss hungersnod om icke skörden slår fullständigt fel."

Man får gå långt bort i historien för att finna ett nordiskt land i en belagenhet, som tillnärmelsevis kan jäföras med Norges just nu. Finland hade sin fejd med de ryska förtryckarna och syalten har icke varit någon sällsynt gast i Nordenlanden. Men även när hungersnoden rasat varst har lagen hållit sin skyddande hand över folk och

och land. Det är förtäring av frihet, laglöshet och så vidare. En-
anlig nød, som gör tillståndet i Norge till en utmattning av all-
sationen liksom med allt vad norsk rikshänsynhet heter.

Och detta allt till vad nytta? I femton månader har landet varit
i tyskarnas besittning. Vad rang har den tyska statsmakten haft av
denna, den minst förskräckte av alla dessa erövringar? I denna stund är
den icke en tillgång utan en börja för den tyska krigsledningen.
Av den långa sjöfronten i Norge är Norge den sämsta delen. För
sjökrigsföringen i de norska vatten har haft ett mycket begränsat
värde, medan den norske befolkningen har motparten blivit en utem-
ordentlig tillgång. Kunde man se affären knäppast ha utfallit. Den var
ett av dessa företag, som det var lättare att börja än att avveckla
och som har alla utsikter att bli olycksbringande för segraren.

Det norska folket är i denna stund icke bara ett lidande utan
också ett tridande folk. Medvetande har man get åt den onda tiden en
meningsfylld inre hållning. Men blir historien om ett folk, som väl kunde
frånhandas sin frihet men icke sin fröhetvilja, sin lag men icke
sin tro på rättens överhöghet, som bred men icke sitt trotsiga mot
Och allt det har varit till nytta för den tyska krigsledningen, desto närmare gry-
ningen.

SEND VIDERE TIL EN SOM ER SIKKER!